

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Cena 2 kop.

WŁADOMOSCI CZĘSTOCHOWSKIE

DZIENNIK

Polityczny, Społeczny, Ekonomiczny i Literacki,
poświęcony sprawom miejscowym i Zagłębia
Dąbrowskiego.

Sobota, dnia (11) 24 Marca 1906 roku.

Czas odnowić prenumeratę!

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa, Alja II № 38, telefon nr. 50, skrzynka pocztowa № 21, adres telegraficzny: „Dziennik—Częstochowa”.

Rękopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.

Redakcja otwarta w dni powszednie od godz. 5-ej do 7-ej wieczorem; w niedziele i święta od godz. 4-ej do 6-ej po południu.

AGENTURY: w Sosnowcu: Księgarnia p. K. Ro-wińskiej p. f. „Wiedza” i M. Kleniec.
w Dąbrowie: Księgarnia p. K. Kostrzeńskiego.
w Sielcu: Księgarnia p. Smyczyńskiego.
w Pogoni: Księgarnia M. Bartnik.
w Zawierciu: Księgarnia p. Lúbcke.
w Noworadomku: Księgarnia p. f. „Janina”.
w Warszawie: Biuro ogłoszeń Ungra.

Reprezentantem naszym w Zagłębiu Dąbrowskim jest p. Paweł Deryng, Sosnowiec, ulica Modrzejewska № 27.

CENA PRENUMERATY:

Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką.

OGŁOSZENIA:

1 wiersz na pierwszej stronie 30 kop., „na-desłane” 50 kop., nekrologia 20 kop., reklamy 20 kop., na ostatniej stronie 10 kop., drobne za jeden wiersz 3 kop.

Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księgarnia p. f. „J. Nowicki i S-ka”.

Lekarz-Dentysta M. Grejniec

Leczenie, plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu, Zęby sztuczne bez podniebienia.
—za Alja № 16 d. pni Ralabar, gdzie skład apt. p. Nowicki.

Związki, stowarzyszenia i zgromadzenia.

W jednym z poprzednich numerów naszego pisma podaliśmy telegram Agencji petersburskiej, ze zostały Najwyżej zatwierdzone tymczasowe przepisy o związkach, stowarzyszeniach i zgromadzeniach.

Dziś otrzymaliśmy tekst tych przepisów, które obejmują treść bardzo obszerną, np. tymczasowe przepisy o związkach i stowarzyszeniach, zawierają blisko 70 artykułów, o zgromadzeniach zaś 15. Nie mogąc zatem dać w całości przekładu tych przepisów, dla braku miejsca, podajemy tymczasem poniżej wyciąg z tych przepisów, bezpośrednio obchodzący ogół.

Z przepisów o związkach i stowarzyszeniach:

1. Za stowarzyszenie, według pojęć niniejszego statutu, pocztytuje się połączenie kilku osób, które, nie mając na celu osiągnięcia zysku z prowadzenia jakiegokolwiek przedsięwzięcia, wybrały za przedmiot swej wspólnej działalności cel określony; za związek zaś — połączenie dwóch lub kilku takich stowarzyszeń, choćby za pośrednictwem pełnomocników.

2. Stowarzyszenia i związki mogą być utworzone bez poz wolenia władzy rządowej, z zachowaniem przepisów, zawartych w artykułach niniejszego statutu.

3. Stowarzyszenia, które tworzą filje, jak również związki—winny posiadać ustawę i podlegają przepisom, zawartym w art. 6—8 i 21—40. Minister spraw wewnętrznych może o każdym czasie, według swego bezpośredniego zapatrywania, zamykać stowarzyszenia, w których utworzono filje, jak również związki, gdy działalność tych stowarzyszeń i związków uznana przezeń zostanie za zagrażającą spokojowi ogólnemu lub bezpieczeństwu.

4. Działalność niniejszego statutu nie obejmuje: a) związków i stowarzyszeń, mających cel religijny i b) stowarzyszeń, zakładanych za pozwoleniem władzy szkolnej, przez uczących się w zakładach naukowych z pośród swego środowiska.

5. Osoby, które zyczą sobie utworzyć stowarzyszenie lub związek na zasadach, nie odpowiadających przepisom niniejszego statutu obowiązane są złożyć projekt ustawy stowarzyszenia lub związku odpowiedniemu ministrowi lub głównozarządzającemu osobnym wydziałem, celem zatwierdzenia tej ustawy w porządku ustanowionym.

6. Zakazane są stowarzyszenia: a) mające cele przeciwne moralności powszechnej, lub zakazane przez prawo karne, lub zagrażające spokojowi ogólnemu i bezpieczeństwu, tudzież b) zarządzane przez instytucje lub osoby, znajdujące się za granicą, gdy stowarzyszenia te mają cechę polityczną.

7. Małoletni, jak również uczniowie niższych i średnich zakładów naukowych nie mogą ani zakładać stowarzyszeń, ani nie mogą brać w nich udziału. Studenci wyższych zakładów naukowych mogą zakładać stowarzyszenia, działające po za obrębem uczelni, jak również mogą brać udział w takich stowarzyszeniach tylko na zasadach, specjalnie określonych w ustawach odpowiednich zakładów naukowych.

8. Urzędnicy, choćby wolnonajemni, w instytucjach rządowych lub na kolejach skarbowych i prywatnych oraz w przedsiębiorstwach telefonów publicznych—mogą w swoim środowisku organizować stowarzyszenia w celu dobroczynnym lub zaspokojenia swych potrzeb moralnych i materialnych, wszelako nie inaczej, jak na podstawie ustawy, zatwierdzonej przez zwierzchność. Ministrowie i głównozarządzający osobnymi wydziałami określają, którzy z naczelników instytucji rządowych, na kolejach skarbowych i prywatnych oraz w telefonach publicznych mają przywilej zatwierdzenia pomienionych ustaw, jak również dają tym naczelnikom obowiązujące ich co do wspomnianego przedmiotu wskazówki. Ustawy stowarzyszeń, do których składu wchodzić urzędnicy różnych zarządów, zatwierdzone są za porozumieniem odpowiednich ministrów i głównozarządzających.

9. Pomienione w art. 9 stowarzyszenia nie mogą posiadać w swej działalności celu politycznego lub niewłaściwego z wymaganiami obowiązku służbowego, ze służbowymi stosunkami oraz z istniejącym porządkiem i warunkami służby. Łączenie tych stowarzyszeń w związki jest wzbronione.

12. Wskazanym w art. 9—urzędnikom zakładanie stowarzyszeń po za swem środowiskiem i udział w takich stowarzyszeniach może być wzbroniony, jeżeli zwierzchność uzna udział ich zaniedpowiedni wymaganom służby.

14. W guberniach Królestwa Polskiego gubernialne do spraw o stowarzyszeniach komisje składają się pod przewodnictwem gubernatora z wice-gubernatora, zarządzającego izbą skarbową, prokuratora sądu okręgowego i trzech wybranych przewodniczących sądów gminnych z guberni, według zaproszenia general-gubernatora.

(Dodać tu trzeba, że art. 13 mówi: Dla zawiadywania sprawami zakładania, regulowania, zakazywania i zamykania stowarzyszeń i związków tworzą się gubernialne lub obwodowe do spraw o stowarzyszeniach komisje).

17. Osoby, które zyczą sobie utworzyć stowarzyszenie, obowiązane są złożyć o tem piśmienną deklarację gubernatorowi lub gradonaczelnikowi, który, wrazie napotkanej przez siebie przeszkody do utworzenia stowarzyszenia, przesyła deklarację do rozpoznania gubernialnej lub miejskiej komisji dla stowarzyszeń. Jeżeli w ciągu dwóch tygodni od czasu otrzymania deklaracji przez gubernatora lub gradonaczelnika, osobom, które podały deklarację, nie będzie zakomunikowana rezolucja komisji o odmowie w za-dosćuczynieniu deklaracji, ze ścisłem wskazaniem motywów tej odmowy, stowarzyszenie może rozpocząć działalność.

18. W deklaracji (art. 17) winny być wskazane: a) cel stowarzyszenia; b) imiona, imiona ojców, nazwisko, godność i miejsce zamieszkania założycieli; c) okręg jego działalności; d) regulamin wyboru gospodarza, a w razie, gdy zamierzone jest utworzenie w stowarzyszeniu zarządu, to sposób organizacji, jak również miejsce pobytu zarządu lub gospodarza, wreszcie e) regulamin przystępowania i ustępowania członków.

19. W razie zamierzonych zmian wspomnianych w punktach a, b, c i d art. 18 warunków działalności stowarzyszenia — podaje się o tem zawiadomienie drogą, wskazaną w art. 17.

Z przepisów o związkach zawodowych.

1. Związki zawodowe mają za zadanie wyjaśnienie i pogodzenie interesów ekonomicznych, polepszenie warunków bytu swoich członków lub podniesienie stopy produkcyjnej, uprawianych przez nich przedsiębiorstw.

2. W szczególże związki zawodowe mogą postawić sobie za zadanie: a) wyszukanie sposobów usunięcia za pośrednictwem porozumienia lub sądu polubownego nieporozumień, powstałych na gruncie umowy między pracodawcami i pra-

cownikami; b) uregulowanie skali płacy z innymi warunkami pracy najmniej w rozlicznych gałęziach handlu i przemysłu; c) wydawanie zapomóg swoim członkom; d) urządzanie kas pogrzebowych, posagowych, wzajemnej pomocy itp.; e) zakładanie bibliotek, szkół profesjonalnych, kursów i odczytów; f) dostarczanie członkom związku jaknajmniej przedmiotów najpierwszej potrzeby i narzędzi pracy; g) okazywanie pomocy w wypadkach poszkodowania pracy lub też zapotrzebowania rąk roboczych i h) udzielanie członków pomocy i informacji prawnej.

4. Związki zawodowe mogą prowadzić w odpowiednich instytucjach starania w sprawach, dotyczących celów działalności stowarzyszenia, a również komunikować na ządanie tych instytucji swe zapatrywania w sprawach wymienionych.

5. Związki zawodowe mogą zakładać oddzielne stowarzyszenia dla miejscowości określonych lub określonych grup swych członków, pod tym jednak warunkiem, by filje związku nie miały samodzielnego zarządu.

6. Połączenie dwóch lub kilku związków w stowarzyszenie zabronione. Wzbronione są również związki zawodowe, kierowane przez osoby lub instytucje znajdujące się zagranicą.

7. Do związków zawodowych mogą wstępować osoby płci obojczy, które wykonywają w handlowych lub przemysłowych przedsiębiorstwach zarówno prywatnych, jak i rządowych prace jednako lub posiadające między sobą jakiś związek, a również właściciele jednako lub posiadających jakiś związek między sobą przedsiębiorstw handlowych lub przemysłowych.

8. Młodzieńcy mogą wstępować do związków zawodowych, jeżeli w statucie tych związków nie ma odnośnego zakazu.

9. Osoby, pragnące założyć związek zawodowy, powinny nie później niż na 3 tygodnie przed rozpoczęciem czynności tego związku, podać odpowiedniemu, zależnie od siedziska związku, inspektorowi fabrycznemu lub okręgowemu inżynierowi górniczemu, piśmienne zawiadomienie o tem z dołączeniem świadectwa rejentalnego o zdolności prawnej petentów i stwierdzeniem ich podpisów, jak również z dodaniem ustawy projektowanego związku, w 2 egzemplarzach i pieczędzą, wymaganych za wydrukowanie ogłoszenia o utworzeniu związku.

10. W statucie związku musi być wymienione: a) nazwa związku, cel jego, terytorjum, sposoby działalności, jak również siedzisko związku; b) imiona, nazwiska, godność i miejsce przebywania jego założycieli; c) porządek wstępowania i usuwania się członków; d) prawa i obowiązki członków; e) wysokość wpisu członkowskiego i system opłacania tegoż; f) skład zarządu, miejsce przebywania, system zarządzania majątkiem towarzystwa, system wybierania i uzupełniania zarządu i osób, którym będzie powierzone kierownictwo spraw i zarząd majątku związku; g) termin plenipotencji zarządu i osób, którym poruczone zostanie zarząd majątkiem i sprawami związkowymi, a również system usuwania ich ze stanowisk przed upływem terminu; h) system prowadzenia sprawozdań; i) porządek i termin zwoływania ogólnych zebrań związku i jego filji; j) przedmiot kompetencji ogólnych zebrań; k) warunki prawomocności uchwał zebrań ogólnych; l) porządek zmiany ustawy, zamknięcia związku, jak również system likwidacji spraw związkowych; m) urządzanie przy związku różnych instytucji zapomogowych, (kas zapomóg i wzajemnego kredytu, bibliotek, szkół zawodowych i t. p.), jeżeli takie instytucje są przewidywane i n) porządek zakładania w odpowiednich wypadkach oddziałów związku zawodowego.

Prawie w każdym domu znajdują się portrety Kościuszki w różnych postaciach i odmianach i bardzo często posiadacze owych portretów nie wiedzą, czyją ręką są one malowane lub rzeźbione.

W dziełku p. Gumowskiego znajdujemy 20 tablic, w których przedstawiony jest Kościuszko przez różnych malarzy i rzeźbiarzy w różnych postaciach.

Np. fig. 1-sza przedstawia oryginalną pastelową z 1790 r. W. Kurnatowskiego; fig. 2-ga rysunek piórkiem ks. Izabelli Czartoryskiej z 1792 r. 3-cia i 4-a figury przedstawiają oryginalne olejne pędzla J. Grassiego z 1792 r. (tenże znajduje się prawie w każdym domu polskim); fig. 5-a miedzioryt Fr. Johna z obrazu Grassiego 1794 r.; fig. 6-a miniatura olejna na kości siołnowej z 1794 r. bez podpisu autora; fig. 7-a sylwetka czarna na zielonym szkłe, malowana przez K. Małachowskiego 1794 r.; na 6-szej figurze widzimy rysunek piórkiem A. Orłowskiego z 1794 r.; dziewiąta figura przedstawia miedzioryt Schleicha podług Marteau 1794 r. Figury 10, 11 i 12 przedstawiają różni malarze Kościuszkę z podniesioną szablą; 13-ta figura—miedzioryt J. Flesingiera z obrazu J. Grassiego z 1794 r.; 14-ta fig. przedstawia staloryt A. Oleszczyńskiego z 1829 r. (z okół. I. U. Niemcewiczowi poświęca ziomek A. O.) Dalej widzimy (fig. 15) miedzioryt A. Carletona z 1797 r.; fig. 16 przedstawia miedzioryt J. Daniela podług obrazu H. Singletona z 1798 r. (Cesarz Paweł odwiedził Kościuszkę w więzieniu); fig. 17—kopja L. Letronna z 1815 r. Miniaturzysta angielski R. R. Reinye przedstawił Kościuszkę z 1817 r. (fig. 18) na parę miesięcy przed śmiercią; fig. 19—fotografia z obrazu olejnego malowanego przez J. Peszkę z 1817 r. i na koniec na figurze 20 widzimy rzeźbę w karneolu przez J. Regulskiego 1794 r.

W dziełku powyższym nadto z znajdują się opisy wyżej wyszczególnionych rysunków a także opis różnych medalionów, biustów i posągów Tadeusza Kościuszki.

Dla tego też polecamy gorąco „portrety Kościuszki“ wszystkim zbieraczom obrazów, medalionów i t. p.

W. Rakiewicz.

Wybory w Królestwie.

Petersburg, 22. TAR. W tych dniach ogłoszony będzie termin wyborów do Dumy państwowej w Królestwie Polskim.

Petersburg, 23. TAP. Dziś w sprawie terminu wyborów w Królestwie Polskiem hr. Witte otrzymał od generał-gubernatora Skalonego odpowiedź, że wybory ostatecznie odbyć się mogą we wszystkich 10-ciu guberniach kraju w przeciągu czasu od początku kwietnia do początku maja.

Tym sposobem wybory w 10-ciu guberniach Królestwa Polskiego na termin zwołania Dumy ukończone nie będą.

Pozostawienie kraju w stanie wojennym do zwołania Dumy należy uważać za bezwarunkowo konieczne.

Kalendarzyk.

D. 24 marca.

Imiona chrześcijańskie: dziś Marka i Tymoteusza, jutro Zwiastowanie N. M. P.

Imiona słowiańskie: dziś Władysława, jutro Świętobójca.

Wschód słońca g. 6 m. 07, *zachód* g. 6 m. 10.

Daty historyczne: 1104. Zdobył Jaffę przez Krzyżaków.—1672. Wprowadzenie bractwa literackiego do kościoła św. Jana w Warszawie.

Teatr. W Częstochowie: Dziś, „Na Dniu“, sztuka M. Gorkiego.

NOWINY.

CZĘSTOCHOWA.

Na Jasnej Górze. Jutro, jako w uroczystość Zwiastowania N. M. P., odbędzie się odpust na Jasnej Górze. Suma z wystawieniem

N. Sakramentu rozpocznie się o godzinie 10 rano, niespory zaś o 3 po południu.

Rekolleksje. W piątek, 22 b. m., skończyły się 6-cio dniowe rekolleksje dla kobiet w po Marjawickim kościele. Blisko 900 kobiet przystąpiło do stołu Pańskiego. Sześć konferencji wygłosił ks. prefekt Michał Ciesielski, rektor wspomnianego kościoła. Medytacje, rachunek sumienia i czytanie duchowne prowadził O. Alfons Jędrzejewski, Paulin z Jasnej Góry. Rozpoczął i zakończył te ćwiczenia ks. Prałat Konst. Waberski, Szambelan Jego Świątobliwości, Prepozyt parafii św. Zygmunta oraz Dziekan dekanatu częstochowskiego.

Zebrań przedwyborcze. Jutro w sali magistratu o godz. 3 po poł. odbędzie się zebrań przedwyborcze, trzecie z rzędu, dla przedwyborców m. Częstochowy, którzy, dla braku miejsca, nie mogli być obecni na poprzednich dwóch zebraniach.

Odczyt. Wzmiankowaliśmy już, że w nadchodzącą niedzielę w sali „Lutni“ częstochowskiej wygłosi odczyt p. Zofia Makarezykowa. Prelegentka znana z prac literackich na polu pedagogii, tym razem wygłosi bardzo ciekawą prelekcję p. t. „Kobieta, jej znaczenie i wpływ na społeczeństwo“. Początek odczytu o godz. 3 i pół po poł. Niewątpimy, że odczyt p. Makarezykowej zgramadzi do sali „Lutni“ bardzo liczne grono słuchaczy.

Ulica Aleksandrowska. Z nadchodzącą wiosną przypominamy ulicę Aleksandrowską (wałę), idącą od Alei I przy plancie kolejowym w stronę Warszawy, dotąd nie zabrukowaną, bez chodnika odpowiedniego. Wszak w tej dzielnicy jest sporo domów i fabryk opłacających podatki, więc nie należałoby jej traktować po macoszemu. W bloce na tej ulicy wozy tona, a przechodnie po kolana grzęzną.

Niema złodziei! Pisma warszawskie piszą: Przeszło już od roku niema już nigdzie t. zw. „złodziei pobytowych“, ani „nożowców“, ani innych rozbójników. Wszyscy aresztowani w ostatnich czasach fachowi złodzieje, mianują siebie „socjalistami“, nożownicy zaś vel rozbójnicy przedstawiają się sędziom śledczym jako „anarchiści“, pomimo że te tytuły nie zawsze im na dobre wychodzą, bo podciągani są pod inne paragrafy, więcej ostre, niż bywają stosowane do zwyczajnych rzeźmieszeków.

Gimnastyka i fechtunek. Założona niedawno w Częstochowie szkoła gimnastyki i fechtunku przez p. St. Kiffera cieszy się powodzeniem. Widać z tego, że coraz więcej znajduje się unamieszkowitych wielce pożytecznych ćwiczeń fizycznych.

Wypłata pensji żołnierzom. Wczoraj wójtowie powiatu częstochowskiego otrzymali pieniądze dla wypłacenia pensji żonom, których mężowie dotąd nie powrócili z Dalekiego Wschodu.

Z Fabryki przetworów chemicznych pod firmą Henryk Sachs, donoszą nam, że tam strajk trwa, a wyniki z przyczyny następującej: 10 hm. robotnicy zażądali podwyżki o 15 proc. od rubla zarobku i, aby noena zmiana pracowała o godzinę mniej niż dziełma, tudzież, aby za nadetatowe godziny fabryka płaciła półtora lonu. Robotnicy zażądali, aby uložono się z nimi po upływie 7-niu dni, czego jednak nie spełniono.

Wczoraj zastrajkowała cała fabryka „Warta“. **Rabunek.** Do mieszkania p. Zielińskiego w domu pod nr. 22 przy ul. Małej na Częstochowie, wtargnęło ośmiu Indzi, a zastawszy tylko żonę właściciela mieszkania, pobili ją i zabrali gotówką 200 rb. oraz 4 złote pierścionki. Przywódca napastników jest wiadomy.

SOSNOWIEC.

Wybory. Magistrat otrzymał wczoraj święte zawiadomienie z Piotrkowa, że na stanowisko wiceprezesa komisji przedwyborczej w Sosnowcu zatwierdzony został radny magistratu Mieczysław hr. Dąbbski, członkami teje komisji pp. Stefan Mrokowski i Stanisław Rajcher, kandydaci zaś pp. Meyerhold i Ignacy Landau.

Resursa Sosnowiecka. Po dokonaniu nowych wyborów obecny zarząd Resursy stanowią: Pp. inż. Albrecht, wiceprezes, St. Mrokowski, gospodarz, W. Vorbrod, bibliotekarz, F. Babski, skarbnik, B. Skrzyński, A. Jasiński, M. Lipski, H. Kondratowicz, Cz. Podleski i A. Krasnodebski — członkowie zarządu. Do komisji zewizyjnej wybrano: pp. Dr. Kołudskiego, J. Gąsiewskiego i M. Straszewicza.

Straż złomka czyniła wczoraj poszukiwania drugiej fabryki pieniędzy, znajdującej, jak wy-

Portrety Kościuszki.

Pod powyższym tytułem, napisał dziełko p. Marjan Gumowski i wydał nakładem redakcji „Kurjera Lwowskiego“.

Telegramy.

ślędzono, gdzieś na Pogoni. Poszukiwania na razie nie dały żadnych wyników, pomimo istniejących bliższych danych. Jeden z ujętych poprzednio nazywa się Strzałkowski i był robotnikiem „Milewicz”.

o wydziału spraw pogranicznych w zarządzie pow. będzińskiego referentem mianowany został p. Antoni Sokolowski.

Odroczona sprawa. Onegdaj w warszawskim sądzie wojskowym rozpatrywano sprawę 18-letniego Mendla Butersznita, oskarżonego o zabicie strażnika ziemskiego w Będzinie. Wobec ujawnienia nowych okoliczności sąd, zgodnie z żądaniem obrońcy oskarżonego, adw. prz. Lemańskiego, odroczyl sprawę w celu uzupełnienia śledztwa.

Sprawa o zamach na strażnika. Dnia 26 lutego r. b. warszawski sąd wojskowy skazał na śmierć przez powieszenie 23-letniego Jana Czekalskiego, cieślę z kopalni „Saturn” w Dąbrowie Górniczej i brata jego, 21-letniego Franciszka Czekalskiego, robotnika z fabryki maszyn „Fitzner i Gampfer” w Sielcach, uznając ich winnymi usiłowania zabójstwa w d. 3 stycznia r. b. strażnika ziemskiego Gierasimicza we wsi Niemce gubernii piotrkowskiej. Gdy obrońcy skazanych, adwokaci przysięgli Wiktor Krypski i Oskar Scheller podali na wyrok ten skargę kasacyjną, general-gubernator warszawski wstrzymał wykonanie wyroku i przesłał skargę do głównego sądu w Petersburgu. W Petersburgu skargę kasacyjną popierali; adwokat przysięgli Wincenty Kopanski i pom. adw. prz. Henryk Lewestam. Główny sąd wojskowy skargę pozostawił bez skutku. General-gubernator warszawski przy konfirmacji wyroku zmienił go: karę śmierci przez powieszenie dla Franciszka Czekalskiego zamienił na ciężkie roboty dożywotnie dla Jana Czekalskiego — na rozstrzelanie. W czwartek rano w cytadeli wykonano wyrok na J. Czekalskiego.

NOWO-RADOMSK.

Zamknięcie listy. Noworadomska komisja prawoborcza ukończyła spis i zamknęła listę prawoborców miejskich i wiejskich.

Oświecenie miasta. W d. 2 kwietnia odbędzie się w biurze powiatu noworadomskiego licytacja na przedsiębiorstwo oświetlenia latarni miejskich w ciągu trzech lat, poczynając od d. 1 stycznia 1906 r. Jako wynagrodzenie magistrat proponuje najwyższą sumę rb. 967 k. 50 rocznie.

Teatr, muzyka i sztuka.

Wczorajsze przedstawienie sztuki p. Bronisława Szablowskiego „Na krańcach niedoli” zgromadziło liczną publiczność, która miała sposobność do głębszego zastanowienia się nad zagadnieniami życiowymi, poruszonemi i uplastycznionemi przez autora, posiadającego bezsprzecznie talent dramatopisarski. Żanitem szczegółowo zdamy sprawę z wrażeń odniesionych ze sztuki p. Szablowskiego, co dla braku miejsca odkładamy, wyrazić tu pragniemy gorące życzenie, aby nasz sympatyczny autor nie poprzestawał na tej pierwszej próbie swego uzdolnienia, lecz tworzył dalej, coraz piękniejsze utwory. Tu również powiemy że nastrojowo-psychologiczne dzieła sceniczne, jakkolwiek miłośnicy nasi wywiązali się z trudnego zadania w sztuce p. Szablowskiego nad wyraz dobrze, wymagają zawodowej interpretacji. I niechby „Na krańcach niedoli” odtworzyli artyści p. Felńskiego — różnica na korzyść sztuki wypadłaby obrzydliwym. Przepuszczamy, że to w rychłe nastąpi.

* Dziś towarzystwo dramatyczne p. Felńskiego odtworzy po raz pierwszy w Częstochowie jeden z utworów głośnego autora rosyjskiego, Maksyma Gorkija, oparty na głębokiej obserwacji nizin społecznych wielkiego miasta, p. t. „Na dnie”. Rzecz to wstrząsająca do głębi duszę swą rzeczywistością i fotograficzną prawdą nędzy ludzkiej. Początek o godz. 7-jej wieczorem.

Ostatnia poczta.

—Sąd wojskowy warszawski skazał robotnika Rolnika, oskarżonego z art. 279 ust. wojsk., na karę śmierci przez powieszenie.

Pismo humorystyczne w Warszawie „Dziecio!” zostało zawieszono.

Petersburg, 22. TAP. Dzisiaj przedstawił się Jego Cesarskiej Mości general Liniewicz.

Petersburg, 23. TAP. Najjaśniejszy Pan po przyjęciu deputacji od ludności rosyjskiej z kraju Nadbaltyckiego, Królestwa Polskiego, kraju Północno-Zachodniego, rzekł: „Wszczęte przez panów starania są bardzo poważne. Sprawy ludzi rosyjskich, zamieszkałych na kresach, bliskie są i drogę dla Mego serca. Rozkażę zastanowić się nad przyjętą przez panów kwestją i rozpatrzę w jakiej mierze, może ona być urzeczywistniona. Dziękuję wam, panowie, za wyrażone Mi uczucia i powtarzam, że starania panów będą rozpatrzone”.

Petersburg, 23. TAP. Wiść o fermentach wśród szeregowców pułku gwardyjskiego w Moskwie pozbawiona jest wszelkiej podstawy.

Petersburg, 23. TAP. Sprawa akcyzy od papieru nie była dotychczas w zasadzie poruszana, lecz wejdzie pod rozpoznanie Dumy.

Petersburg, 22. TAP. Honorowy sędzia pokoju okręgu Wenden-Wałskiego von Wolf został mianowany kuratorem wileńskiego okręgu naukowego.

Petersburg, 22. TAP. Wyrok, na mocy którego redaktor wydawca „Rusi” został skazany na rok twierdzy, został wykonany.

Petersburg, 22. TAP. Dyrektorem pierwszego departamentu ministerjum spraw zagranicznych mianowany został Sementowski Cyryl.

Odesa, 23. TAP. Ujęty został przywódca bandy anarchistów znany pod mianem „Czerny Woron” (Czarny Kruk). General-gubernator zabronił na czas stanu wojennego sprzedaży pojedynczej gazety „Nasza ziemia”.

Ryga, 23. TAP. Kupiec ryski, Eugeniusz Burchard starszy, który roztrwonil około 150,000 rb. z ofiar i uciekł za granicę, poznany został przez policję w Brunświku. W celu samobójstwa strzelił i ranił się ciężko w pierś.

Kazań, 23. TAP. Student włościanin z powiatu czebolesarskiego, Nikołajew, znajdujący się w więzieniu, wybrany na pełnomocnika od gmin pow. łagiszewskiego.

Elisawetpol, 23. TAP. Spłonęła oczyszczalnia bawelny Koworkowa.

London, 23. T. wł. Przewidywany jest konflikt pomiędzy Anglią a Turcją z powodu, że Wielka Porta odmówiła wyprawienie wojsk z terytorjum egipskiego.

PODATEK DOCHODOWY.

Petersburg, 22. TAP. W tych dniach otwarte zostaną posiedzenia komitetu pod przewodnictwem Szipowa w sprawie podatku dochodowego.

SPRAWY WYBORCZE.

Torżok, 22. TAP. Na zjeździe prawoborców miejskich zwyciężyli „kadeci”. Wybrano trzech „kadetów” w ich liczbie Petrunkiewicz.

Windawa, 22. TAP. Przez komitet gieldowy wybrany został doktor Taube „kadet”.

Warszawa, 22. TAP. Rada komitetu handlu i przemysłu wybrała pp. Czajkowskiego i Rudzkiego na wyborców do Rady państwa.

Łódź, 22. TAP. Komitet handlu i przemysłu, wybrał na wyborców do Rady państwa p. Surzyckiego, dyrektora towarzystwa górniczego „Saturn”, liberała umiarkowanego.

Petersburg, 22. TAP. „Słowo” donosi: Postanowiono zmienić ordynację wyborczą, w tym duchu, by ludność rosyjska na kresach państwa miała w Dumie również swoich przedstawicieli.

KOMISJA HURKI.

Petersburg, 22. TAP. W ministerjum spraw wewnętrznych została utworzona pod przewodnictwem Hurki komisja osobna do rozpatrzenia projektu o pociągnięciu do odpowiedzialności majątkowej osób, obwinionych o urządzenie masowych zebrań, grabieży, pogromów folwarków, zakładów handlowo-przemysłowych i ruchomości.

Do składu komisji wejdą: przedsta-

wiciele ministerjum skarbu, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, zarządu rolnictwa i kontroli państwowej.

SADY PRZYSIĘGLYCH.

Petersburg, 22. TAP. „Nowoje Wremia” donosi że sąd przysięgłych będzie wprowadzony do gubernji stawropolskiej, czernihowskiej i okręgu kubańskiego w ciągu 1906 r. Ilość ziemi, dająca prawo być wniesionym na listę przysięgłych w gubernji stawropolskiej wynosi 20 dziesięcin, w Czernihowskiej — 10.

ROSJA I NIEMCY.

Berlin, 22. TAP. Z powodu opublikowanej przez biuro Wolfa instrukcji dla posta rosyjskiego, „Norddeutsche Zeitung” porównywa tekst instrukcji. Gazeta widocznie zmieniła tekst instrukcji. Niema powodu do ograniczenia polityki rosyjskiej i podejrzenia o grę podwójną. Niezwłoczne zjawienie się tego dokumentu w gazecie francuskiej, która do niedawna tak nienawidziła Niemcy wydaje się dziwnym.

ODZNACZENIE ROUVIERA.

Petersburg, 22. TAP. Były prezes ministrów we Francji, Rouvier, został odznaczony brylantowemi insygnjami orderu Aleksandra Newskiego.

SKAZANIE.

Ryga, 21. TAP. Czasowy sąd wojskowy skazał za zbrojny rabunek składu broniw Libawie Andersena, Speka i Romberga na karę śmierci, Gulbego na dożywotnie ciężkie roboty, Sedina na 12 lat ciężkich robót a Skolego uniewinnił. Do gminy Uljanskopskiej posłany został komisarz włościański i naczelnik powiatu w celu odczytania na zebraniu gminnym rozkazu gubernatora wykrycia pod karą 3000 rb. w ciągu 10 dni przestępców, którzy zabili rewirowego.

KROL EDWARD.

Biarritz, 22. TAP. Zaprzeczono tu pogłosce o zamierzonym spotkaniu króla Edwarda z pruskim księciem Albertem.

KONFERENCJA MAROKAŃSKA.

Algieras, 22. TAP. Można zauważyć silne ożywienie. Konferencja zbliża się ku końcowi, chociaż prawdopodobnie nie obędzie się bez zwłoki. Według ogólnego mniemania Francya otrzyma 3 części w kapitale banku marokańskiego. W portach będzie zaprowadzona policja francusko-hiszpańska. Zasadniczych różnic w kwestji policji oczekiwać nie należy. W każdym jednak razie nastal moment przełomowy konferencji.

Algieras, 22. TAP. Postanowiono dzisiaj nie zbierać się na posiedzenie. Przedstawiciel Niemiec—Radowitz — nagle zachorował.

PIRACI.

Hongkong, 23. TAP. Banda piratów porwała w pobliżu kantonu szkunę z naftą towarzystwa „Standart”.

Ofiary.

Złożono w naszej Redakcji:

Na **Kościół Świętej Rodziny.**

„Podziwiac należy, iż przy tak małych i nie stałych funduszach stoi wzniesiony i już pokryty kolosalny gmach kościoła Świętej Rodziny — tak koniecznie potrzebny w Częstochowie.

Na dalszą budowę tej Świątyni jako dobrowolną ofiarę za pośrednictwem Dziennika Częstochowskiego L. B. składa rb. 1, J. Paroszkiewicza kop. 50.

Listy do redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Dowiaduję się iż od pewnego czasu krąży w Częstochowie złośliwy wierszowany paszkwil skierowany ku pewnemu gronu pań, którego autorstwo mnie przypisują. Uważam się w obowiązku zaprezentowania przeciw temu. Wprawdzie napisałam sylwetkę, którą załączam z prośbą o zachowanie jej w administracji Sz. pisma, aby osoby zainteresowane mogły się przekonać, iż niema w niej nic uwłaczającego ich godności osobistej. Każdy inny jest wymysłem rzuconym w świat w wyraźnej intencji zrobienia przykroci mi, albo owym paniom. Łączę wyrazy i t. d.

Marja Bogusławska.

Ogłoszenia zwyeczajne:

Markus Gradstein dom handlowo-ekspedycyjny w Herbach i Częstochowie,

załatwia punktualnie i możliwie tanio, czenie towarów na komorze w Herbach jak również wysyłkę towarów za granicę.

Udziela chętnie wszelkich informacji w zakresie ekspedycji wchodzących, jak: opłat celnych, opłat przewozowych i t. p.

Adres dla korespondencji krajowej: Markus Gradstein Częstochowa, dla korespondencji zagranicznej: Markus Gradstein Pruss-Herby. Adres telegraficzny Gradstein Częstochowa.

Ostrzeżenie.

Zgubiono dwa weksle w dniu 21 b. m., z podpisem in blanco Józefa Westfal. Uprasza się znalazcę o zwrócenie na ul. św. Barbary 14, u W-go Rajkiewicza i ostrzega się, że weksle powyższe zapłacone nie będą.

Droga żelazna Herby-Częstochowa.

Rozkład jazdy od 1-go Maja 1906 roku.

Czas warszawski.

STACYE:	№ 1		№ 3		№ 5		№ 7		№ 9	
	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny
Częstochowa I	7 58	7 53	9 13	9 08	12 09	12 04	3 38	3 33	6 18	6 13
Stradom	8 09	8 10	9 24	9 25	12 20	12 21	3 49	3 50	6 29	6 30
Gnaszyn	8 23	8 24	9 38	9 39	12 34	12 35	4 03	4 04	6 43	6 44
Ostrowy	8 40	8 46	9 55	10 36	12 51	1 12	4 20	4 36	7 00	7 16
Herby Rus.	9 14	11 04			1 40		5 04		7 44	
Herby Prus.										

STACYE:	№ 2		№ 4		№ 6		№ 8	
	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny
Herby Prus.	8 53	10 12	11 52	1 06	3 32	4 50	6 49	8 19
Herby Rus.	10 26	10 27	1 20	1 21	5 04	5 05	8 33	8 34
Ostrowy	10 38	10 39	1 32	1 33	5 16	5 17	8 45	8 46
Gnaszyn	10 47	10 48	1 41	1 42	5 25	5 26	8 54	8 55
Stradom	10 53		1 47		5 31		9 00	
Częstochowa I								

STACYE:	№ 11		№ 13		STACYE:	№ 12		№ 14	
	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny		Godziny	Godziny	Godziny	Godziny
Częstochowa I	7 58	7 53	2 00	2 01	Częstochowa I	12 32	12 27	6 32	6 27
Stradom	8 07	8 08	2 09	2 10	Stradom	12 26	12 27	6 26	6 27
Częstochowa II	8 20	2 22			Częstochowa II	12 17	12 18	6 17	6 18
Hantke					Hantke	12 05		6 05	

STACYE:	№ 31		№ 33		STACYE:	№ 32		№ 34	
	Godziny	Godziny	Godziny	Godziny		Godziny	Godziny	Godziny	Godziny
Częstoch. II	6 42	6 18	5 50	5 45	Częstoch. I	8 27	7 39	7 33	7 34
Stradom	6 53	6 43	6 01	6 02	Stradom	8 21	7 33	7 22	7 23
Gnaszyn	7 08	6 55	6 15	6 16	Gnaszyn	8 08	8 11	7 22	7 23
Ostrowy	7 17	7 09	6 24	6 16	Ostrowy	7 54	7 55	7 08	7 09
Blachownia					Blachownia	7 46	7 46	7 00	

Kto chce otrzymać Rb. 10,

powinien wybrać książek za Rb. 100 w ciągu 2 lat,

w Księgarni Wł. Smyczyńskiego w SIELCU p. Sosnowiec.

Księgarnia wydaje na wbrną sumę znaczki, po dojeździe do Rb. 100.— wypłaca gotówką Rb. 10.— Zamawiającym pocztą wysłać się znaczki z zamówionymi książkami.

Księgarnia dostarcza wszystkie książki, które z pod prasy wyszły w Europie.

Główny skład wydawnictw Karola Miarki w Mikołowie.

Stagraczyński Żywoty św. Rb. 6, w opr. Rb. 8

Żywoty i bolesna męka Jezusa Chrystusa Rb. 5, w opr. 10.

O naśladowaniu Jezusa Chrystusa Rb. 3.50, w opr. Rb. 5.

Królowa Niebios, Legenda o M. Boskiej kop. 70.

Ben-Hür, Opowiadanie historyczne z czasów Jezusa Chrystusa Rb. 2.

i wiele innych

Wielki wybór książek do nabożeństwa od 10 kop. do 10 Rb.

Przedpłata na czasopisma we wszystkich językach.

Zamawiając za Rb. 10.— dodaje się gustowny kalendarzyk, 10 pięknych pocztówek i elegancki sezyoryk.

Moi Szanowni Podróżnicy!

Gdy przybędziecie do Wiednia proszę, wybierzcie na swój pobyt

Wiedeń Hotel WANDL Wiedeń

Środek miasta, Petersplatz Nr. 9, w pobliżu Graben i Stefansplatz. Piękne spokojne pokoje, elektryczne. Winda w domu. Wyborna restauracja. Ceny niskie.— Nr. telefonu 18045. — służba i portjer mówią po polsku.

Magazyn bławatny BERNARDA LEWIŃA

dawniej D. Breszel

w Częstochowie, I Aleja „Hotel Victoria“.

Poleca Nowości wiosenne w ogromnym wyborze.

Wełny kostjumowe, wizytowe oraz mundurkowe.

31 FLORJANSKA 31

Kraków.

Nowo otwarty Handel delikatesów w raz z pokojami do śniadań pod firmą

L. Aksman

odznaczoną kilkakrotnie najwyższymi nagrodami!
poleca się P. T. Publicznosci, prosząc o łtne odwiedziny
Z poważaniem L. Aksman.

Zakład SLUSARSKO-MECHANICZNY
Stanisława BONKA
CZĘSTOCHOWA, ul. Warszawska 33.
Przyjmuje wszelkie reparacje wchodzące w zakres mechaniki, jako to: maszyny drukarskie, rolnicze, polno-szemerych. Wyrabia znacze, sztyty z kompletnym urządzeniem do stancowania i wytłaczania notali i celluloidal, formy do odlewania z metala i szkła itp.

Pracownię Sukien
poleca Szan. Paniom
Wiktorja Karwowska,
ALEJA 3-cia № 49,
(dom Rucińskiego) II p. w oficynie.

Kefir codziennie świeży wyrabia Apteka pod Jasną-Górą. W abonamencie 12 kp. Dostawa do domów. Apteka poleca wypróbowaną wodę na porost i wzmożenie włosów. Telefon.

Piekarnia
z wyrobioną klientelą, w Rakowie, od 1-go Kwietnia do wynajęcia. R. Kieszczyński.
111-5-1

W domu Wolbergów,
I-sza Aleja, najlepszy punkt w mieście

Do wynajęcia od św. Jana
2 duże sklepy z mieszkaniami albo składami; 2 mieszkania po 3 pokoje i kuchnia, odpowiednie także na fabrykę. 113-8-1

Wypredaż Mebli!
znanego od 15 lat Zakładu tapczarskiego A. Dąbrowskiego, ul. Krakowska Nr. 6, obok kościoła św. Zygmunta.
Ceny znacznie zniżone!!!

Uprasza o zajęcie
człowiek mogący pracować uczciwie, umiejący pisać i rachować niezła, choćby skromnie wystarczające rodzinnie mojej. Mogę służyć kancją około 200 rb. Wiadomość: Częstochowa ulica Mała 2 m. 4. 107-3-2

Lodownia pokojowa
do sprzedania. III Aleja Nr. 35
Komp. Singer. 110-3-1

Przedstaw. Amatorskie
odbędzie się w niedzielę dn. 25 Marca r. b. przy ulicy Wieluńskiej dom hr. Tyszkiewiczowej. Będzie odegrany obrazek sceniczny „Gryjek” i komedia „Majster i czeladnik”, przez Miłośników sceny. 112-2-1

Przedstaw. Amatorskie
odbędzie się w niedzielę dn. 25 Marca r. b. przy ulicy Wieluńskiej dom hr. Tyszkiewiczowej. Będzie odegrany obrazek sceniczny „Gryjek” i komedia „Majster i czeladnik”, przez Miłośników sceny. 112-2-1